

Vergaderjaar 2012–2013

31 289

Voortgezet Onderwijs

A

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 11 december 2012

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft in haar vergaderingen van 6 en 13 november jl. het Besluit van 5 oktober 2012 tot wijziging van het Formatiebesluit W.V.O. in verband met het budgetteren van de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs etc. besproken. Dit besluit heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mede namens minister van Economische Zaken bij brief van 22 oktober 2012 aan deze Kamer overlegd. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie de minister op 13 november 2012 een brief gestuurd.

De minister en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben op 7 december 2012 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Fred Bergman

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Dupuis (VVD), Linthorst (PvdA), Kox (SP), Sylvester (PvdA), Essers (CDA), Engels (D66), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU) Schaap (VVD), Smaling (SP), Flierman (CDA) (*voorzitter*), Lokin-Sassen (CDA), Backer (D66), Ganzevoort (GL) (*vice-voorzitter*), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA), Koole (PvdA), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Sörensen (PVV), Frijters-Klijnen (PVV), Bruijn (VVD)

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Den Haag, 13 november 2012

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in haar vergaderingen van 6 en 13 november jl. het Besluit van 5 oktober 2012 tot wijziging van het Formatiebesluit W.V.O. in verband met het budgetteren van de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs etc. besproken. Dit besluit heeft u mede namens minister van Economische Zaken bij brief van 22 oktober 2012 aan deze Kamer overlegd. Dienaangaande hebben de leden van de commissie de volgende vragen en opmerkingen.

Het besluit heeft tot doel de bekostiging van het leerwegondersteunend (lwoo) en praktijkonderwijs (pro) te budgetteren om de kosten van het lwoo en pro te beheersen. Het beoogt een einde te maken aan de huidige openeinde financiering en de middelen op landelijk niveau te budgetteren.

Uw ambtsvoorganger schrijft in de nota van toelichting bij het besluit dat het budgetteren van de bekostiging van leerlingen die aangewezen zijn op lwoo en pro pas effectief wordt als er sprake is van een onverwachte stijging van het aantal geïndiceerde leerlingen. Zij laat de Kamer weten dat in dit aantal geen significante stijging wordt verwacht. Bovendien zou de budgettering zich uitsluitend richten op de meerkosten ten opzichte van een gemiddelde vmbo-leerling. Uw ambtsvoorganger concludeert dat bij een gelijkblijvende leerlingenpopulatie ook in de toekomst zeker voldoende onderwijs wordt geboden aan de desbetreffende leerlingen. Ook wanneer in de komende jaren sprake zou zijn van stijging op totaalniveau van het aantal geïndiceerde leerlingen zou een bijstelling van het bedrag per leerling (meerkosten lwoo/pro) gering van omvang zijn en niet leiden tot een verlaging van de kwaliteit van het beoogde onderwijs.

De commissie verzoekt u om eventuele fluctuaties in het aantal geïndiceerde leerlingen in de komende jaren nauwgezet te monitoren en de Kamer daarover te informeren. Mocht blijken dat – tegen de verwachting in – toch sprake is van een significante stijging waardoor de budgetteringssystematiek mogelijk leidt tot reductie van onderwijs, dan verzoekt zij u passende maatregelen te nemen zodat voldoende onderwijs aan deze groep leerling blijft worden aangeboden. Graag wordt zij dan daarover geïnformeerd.

In het verlengde hiervan legt de commissie u graag nog de volgende vraag voor. Sinds dit studiejaar staat het MBO-2 onderwijs alleen nog open voor leerlingen met een diploma. Leerlingen zonder (vmbo) diploma kunnen alleen nog terecht op de entreeopleiding van het MBO. Het MBO is gerechtigd om leerlingen op deze opleiding een bindend negatief studieadvies te geven. Omdat de gelden voor deze entreeopleiding zijn gemaximeerd, is het risico niet denkbeeldig dat een deel van deze leerlingen een negatief bindend studieadvies zal krijgen. De commissie verneemt graag van u hoe u de opties voor deze jongeren ziet. Zij hebben geen startkwalificatie en kunnen ook niet (meer) op het MBO terecht om deze startkwalificatie alsnog te behalen.

De commissie ziet uw reactie op de gestelde vragen en opmerkingen graag zo spoedig mogelijk tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
A.H. Flierman

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 december 2012

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft vragen gesteld naar aanleiding van de brief van 22 oktober 2012 over het Besluit tot wijziging van het Formatiebesluit W.V.O. in verband met het budgetteren van de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs en enkele technische aanpassingen (Kamerstuk 31 289, nr. 136).

De commissie heeft de minister de vraag gesteld om eventuele fluctuaties in het aantal geïndiceerde leerlingen leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs in de komende jaren nauwgezet te monitoren en de Kamer daarover te informeren. Mocht blijken dat – tegen de verwachting in – toch sprake is van een significante stijging waardoor de budgetteringssystematiek mogelijk leidt tot reductie van onderwijs, dan verzoekt zij passende maatregelen te nemen zodat voldoende onderwijs aan deze groep leerlingen blijft worden aangeboden. Graag wordt zij dan daarover geïnformeerd.

Deze vraag is op 26 november 2012 beantwoord naar aanleiding van vragen van de leden van de CDA- en D66-fractie van de Tweede Kamer over het bovenvermelde wijzigingsbesluit. In de beantwoording is vermeld dat de fluctuaties in leerlingenaantal jaarlijks worden gemonitord. Deze gegevens worden met inachtneming van het budgettaire kader in de begroting opgenomen en aan de Tweede Kamer voorgelegd.

In het verlengde hiervan heeft de commissie nog de volgende vraag voorgelegd. Sinds dit studiejaar staat het mbo-2 onderwijs alleen nog open voor leerlingen met een diploma. Leerlingen zonder (vmbo) diploma kunnen alleen nog terecht op de entreeopleiding van het mbo. Mbo-instellingen zijn gerechtigd om leerlingen op deze opleiding een bindend negatief studieadvies te geven. Omdat de gelden voor deze entreeopleiding zijn gemaximeerd, is het risico niet denkbeeldig dat een deel van deze leerlingen een negatief bindend studieadvies zal krijgen. De commissie verneemt graag van u hoe u de opties voor deze jongeren ziet. Zij hebben geen startkwalificatie en kunnen ook niet (meer) op het mbo terecht om deze startkwalificatie alsnog te behalen. De situatie die u schetst ligt in de praktijk wat genuanceerder.

De Wet Doelmatige leerwegen en modernisering bekostiging mbo waarin onder andere de vooropleidingseisen voor mbo-2-opleidingen algemeen van kracht worden, moet nog in beide Kamers behandeld worden. Voorzien is dat de wet bij aannahme door de Kamers van kracht wordt met ingang van schooljaar 2014–2015. Nu is dit kortom nog niet aan de orde.

In de nieuwe situatie worden mbo-instellingen niet zonder meer gerechtigd om studenten een bindend negatief studieadvies te geven. Dit bindende studieadvies is alleen mogelijk bij het uitblijven van studieresultaten die uitzicht bieden op diplomering.

De bekostiging van de entreeopleidingen wordt bovendien niet gemaximeerd maar wordt, net als bij de andere mbo-opleidingen, gebaseerd op de studentenaantallen van twee jaar daarvoor. Groei en afname in deze aantallen brengen een aanpassing van de bekostiging met zich mee

binnen het macrobudget voor het mbo, met een vertraging van twee jaar. Het is wel het voornemen om bij de entreeopleiding het bedrag uitdrukkelijk te noemen in de bekostigingsinformatie voor de betreffende instelling. Binnen die bekostiging zijn de instellingen gehouden iedereen die in aanmerking komt voor de entreeopleiding op te nemen.

Het is niet zo dat, in onze plannen het mbo voor jongeren met een bindend studieadvies niet meer toegankelijk is. Jongeren onder de 18 zijn kwalificatieplichtig en de instelling heeft de plicht hen een andere entreeopleiding aan te bieden of een opleiding bij een andere instelling te zoeken, die beter past bij de mogelijkheden en belangstelling van de betrokkene. Jongeren die niet meer kwalificatieplichtig (18 jaar en ouder) zijn, kunnen eveneens bij dezelfde instelling een andere opleiding kiezen, maar de instelling is niet verplicht die keuze te honoreren. Andere instellingen mogen een jongere die een bindend studieadvies heeft, om die reden niet weigeren bij de inschrijving voor een entreeopleiding. De bekostiging die de jongere met zich meebrengt is echter voor het gehele mbo gemaximeerd tot twee jaar.

Succes van jongeren in het mbo, met name ook in de entreeopleiding is sterk afhankelijk van de afspraken die de instelling met de jongere maakt. Deze afspraken gaan bijvoorbeeld over extra begeleiding, extra ondersteuning bij rekenen en/of taal of over de aanhoudende inzet van de betrokkene op school en op stage. Bovendien kunnen afspraken gemaakt worden over de wijze waarop beide partijen de afspraken nakomen. Een goede intake is hierbij wellicht het halve werk.

Er resteert een groep jongeren die niet meer in het mbo terecht kan na een bindend studieadvies en die bovendien twee jaar één of twee entreeopleidingen gevolgd hebben zonder een diploma te behalen. Voor deze groep heeft het mbo geen aanbod meer.

Om aan het werk te komen, moeten deze jongeren zelf actie ondernemen. Zij hoeven dit niet alleen te doen. Zij zoeken samen met ouders, de gemeente (rmc, sociale zaken, UWV) de mbo-instelling en een (leer)bedrijf naar een oplossing. Eenmaal aan het werk in een laaggekwalificeerde baan, kan de jongere wellicht na enige tijd toch weer starten met een bbl-opleiding. Na drie jaar niet in het mbo gezeten te hebben, moet het mbo desgevraagd die gelegenheid weer bieden. De opleiding kan dan ook weer opnieuw worden bekostigd.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker